

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 506/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Kolárikovou, Stará prešovská 10, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-37C/19/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-37C/19/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. K2-37C/19/2020 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 506/2025-12 z 30. septembra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví. Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadostučinenie vo výške 2 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že žalobou doručenou 30. marca 2020 pôvodne Okresnému súdu Košice II (sp. zn. 37C/19/2020) sa sťažovateľka proti žalovaným (1 až 3) domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

3. Výkon súdnictva vo veci sťažovateľky v dôsledku tzv. súdnej mapy prešiel 1. júna 2023 z Okresného súdu Košice II na mestský súd, kde je vec naďalej vedená pod sp. zn. K2-37C/19/2020.

4. V napadnutom konaní nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že od začiatku konania dochádza k zbytočným prietahom spôsobeným nečinnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu).

6. Uznesením z 13. decembra 2022 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, ktoré nebolo realizované pre nezloženie zálohy na jeho realizáciu žalovaným 1. Pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až 18. septembra 2023 a bolo odročené na neurčito. Termín ďalšieho pojednávania určil súd na 7. marec 2024, keď nariadil sporovým stranám, aby si spoločne vybrali znalca na účely zistenia hodnoty nehnuteľností s tým, že sťažovateľka má navrhnúť mená štyroch znalcov zo zoznamu znalcov, z ktorých žalovaný 1 vyberie jedného, ktorého následne súd uznesením priberie do konania. Následne bol určený termín ďalšieho pojednávania na 5. september 2024. Keďže žalovaný 1 nesúhlasil ani s jedným zo štyroch znalcov, ktorých navrhla sťažovateľka, znalecké dokazovanie zrealizované nebolo. Na pojednávaní 5. septembra 2024 mestský súd uviedol, že na základe návrhu sťažovateľky nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca, ktorého vyberie zo zoznamu znalcov, a uloží sťažovateľke zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Urgenciou z 18. marca 2025 sťažovateľka požiadala o poskytnutie informácie, či bol v konaní pribratý znalec. Súd na urgenciu nereagoval a až uznesením z 21. júla 2025 nariadil sťažovateľke zložiť preddavok na trovy dokazovania vo výške 1 800 eur, ktorý sťažovateľka zložila na účet súdu, aj keď jeho výšku považuje za neprimeranú.

7. Podľa sťažovateľky mestský súd (pôvodne okresný súd) svojou nečinnosťou spôsobil zbytočné prietahy v konaní. Zo strany súdu došlo k prietahom v konaní aj z toho dôvodu, že 22. novembra 2024 žalovaný 1 podal vzájomnú žalobu, ktorá však sťažovateľke ani po uplynutí viac ako desiatich mesiacov doručená nebola.

8. Sťažovateľka podala 23. júla 2025 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi mestského súdu, ktorý ju vyhodnotil ako dôvodnú s tým, že bude priebežne sledovať stav napadnutého konania do jeho právoplatného skončenia. Podaním zo 17. júla 2025 požiadala sťažovateľka o čiastočné späťvzatie žaloby a zároveň navrhla zmenu žaloby. Napriek týmto skutočnostiam mestský súd vo

veci riadne nekoná, a preto podala 1. septembra 2025 urgenciu a mestský súd až následne 8. septembra 2025 vyhotovil prípisy pre žalovaných.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

Vyjadrenie mestského súdu:

9. Podpredsedníčka mestského súdu v podaní z 9. septembra 2025 chronologicky zhrnula doterajší priebeh napadnutého konania. Aj keď v napadnutom konaní nebol podľa jej názoru zaznamenaný výrazný dlhodobý priet'ah s výnimkou obdobia od 25. novembra 2024 do 21. mája 2025, časové intervaly medzi jednotlivými úkonmi a pojednávaniami boli dosť značné, avšak zapríčinené objektívnymi dôvodmi (vysoký počet vecí v súdnom oddelení zákonného sudcu).

10. Poukázala na správanie samotnej sťažovateľky, ktorá trikrát predložila návrh na zmenu žaloby, o ktorom musel súd rozhodnúť (27. septembra 2021, 10. septembra 2024 a 18. júla 2025). Na pojednávaní uskutočnenom 7. marca 2024 jej bola uložená povinnosť predložiť súkromný znalecký posudok, ktorú si však nespĺnila a na nasledujúcom pojednávaní 5. septembra 2024 navrhla nariadenie znaleckého dokazovania (teda pol roka po tom, čo jej bola uložená povinnosť, ktorú si nespĺnila). Uvedené nenasvedčuje snahe sťažovateľky o čo najrýchlejšie ukončenie sporu. Preto považuje sťažovateľkou požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké.

Replika sťažovateľky:

11. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu bez jeho obsahového vplyvu na rozhodovanie ústavného súdu v jeho jednotlivých aspektoch nepovažoval ústavný súd za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

13. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01,

I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

16. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok ESLP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESLP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

17. Spory, ktorých predmetom je riešenie otázky zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, je v zásade možné považovať za bežne prejednávanú agendu všeobecných súdov. Vo veci sťažovateľky nejde o privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.). V napadnutom konaní vznikla potreba vykonania znaleckého dokazovania na účely určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti, ku ktorej zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva sa sťažovateľka podanou žalobou domáha. A práve riešenie spôsobu vykonania znaleckého dokazovania má značný dopad na priebeh a dĺžku napadnutého konania.

18. Druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľky ako strany napadnutého konania. Vychádzajúc z vyjadrenia mestského súdu a predloženého súdneho spisu, je zrejmé, že sťažovateľka v priebehu konania opakovane predložila návrh na zmenu žaloby, čo mohlo ovplyvniť priebeh napadnutého konania. Na druhej strane, vychádzajúc taktiež zo súdneho spisu, je potrebné uviesť, že sťažovateľka nepreložila súdu súkromný znalecký posudok z dôvodu nesúhlasu žalovaného s jedným z ňou navrhnutých štyroch súdnych znalcov, a teda nemožnosti jeho vykonania (sťažovateľka nemá prístup do domu). Preto na ďalšom pojednávaní navrhla vykonanie tohto dôkazu súdom s tým, že uhradí preddavok na jeho vykonanie.

19. Ďalším kritériom, na základe ktorého ústavný súd zisťuje, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup mestského súdu (pôvodne okresného súdu). Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou,

teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

20. Aj keď ústavný súd vnútorne do istej miery chápe nespokojnosť nad pracovnými podmienkami konajúcich všeobecných súdov, vyjadrenie mestského súdu, v ktorom poukázal na vysoký počet vecí v súdnom oddelení zákonného sudcu, vo vzťahu k tomuto konaniu o ústavnej sťažnosti vo vzťahu k zbytočným priet'ahom nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou tieto okolnosti na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v konaní. Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nie je pomenovanie príčin priet'ahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k účastníkom konania, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu (m. m. III. ÚS 189/2023). Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Preto akékoľvek problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníka konania (m. m. III. ÚS 471/2023), a to napriek subjektívnemu porozumeniu predmetným okolnostiam a ich citlivému vnímaniu ústavným súdom.

21. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva trvá viac ako 5 a pol roka. Z vyžiadaného spisu vyplýva, že minimálne od 20. júna 2022, keď sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom mestský súd vyjadril svoje predbežné právne posúdenie, bola spornou všeobecná hodnota nehnuteľnosti a od nej sa odvíjajúca hodnota podielov jednotlivých spoluvlastníkov. Uvedené pojednávanie aj bolo odročené s tým, že stranám sporu bola uložená povinnosť písomne predložiť súdu otázky, ktoré navrhujú, aby boli predmetom znaleckého dokazovania. Uznesením z 13. decembra 2022 mestský súd nariadil znalecké dokazovanie, ustanovil znalca, ktorému, vychádzajúc len zo súdneho spisu, položil otázky (strany sporu žiadne nepredložili), s tým, že žalovanému 1 uložil povinnosť zloženia preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Ten si svoju povinnosť nesplnil, a tak súd navrhnutý dôkaz nevykonal. Pojednávanie uskutočnené 7. marca 2024 bolo odročené s tým, že sťažovateľka predloží súdu znalecký posudok do 4 mesiacov, avšak žalovaný 1 (bývajúcí v nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania) nesúhlasil so znalcami predloženými mu sťažovateľkou, a tak nebolo možné ho realizovať. Preto sťažovateľka na pojednávaní konanom 5. septembra 2024 navrhla vykonanie znaleckého dokazovania súdom s tým, že uhradí preddavok na jeho trovy. Následne bola 22. novembra 2024 doručená súdu vzájomná žaloba žalovaného 1, ktorou navrhuje prikázať mu nehnuteľnosti s povinnosťou finančnej náhrady ďalším spoluvlastníkom. Sťažovateľke bola povinnosť zloženia preddavku na trovy znaleckého dokazovania uložená až uznesením z 21. júla 2025 (desať mesiacov po tom, ako to navrhla na pojednávaní), k splneniu tejto povinnosti došlo 6. augusta 2025. Sťažovateľka 17. júla 2025 oznámila mestskému súdu, že došlo k mimosúdnej urovnaniu sporu medzi ňou a žalovanými 2 a 3 (sťažovateľka nadobudla ich podiely na nehnuteľnosti), a preto mestský súd uznesením z 25. septembra 2025 konanie proti nim zastavil. V ďalšom by mal mestský súd pristúpiť k ustanoveniu znalca.

22. Ústavný súd konštatuje, že už opísaný postup mestského súdu v súvislosti s vedením znaleckého dokazovania musí hodnotiť ako nesústreďený a nezlučiteľný s imperatívom uvedeným

v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Mestský súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Namietané konanie sa po viac ako piatich rokoch od jeho začatia nachádza v počiatočnej fáze znaleckého dokazovania, ktorého potreba bola zjavná už po prvom, resp. druhom pojednávaní. Nesústreďenou činnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu) tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

25. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012). Tak to je aj v prípade sťažovateľky, ktorá žiada finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur.

26. Ústavný súd posudzoval dĺžku napadnutého konania, predmet sporu, správanie sťažovateľky a význam sporu pre sťažovateľku. V rozhodovacej činnosti ústavného súdu prevláda názor, že deklarovanie porušenia základných práv, príkaz konať a náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok. Preto vzhľadom na konštatovanú nesústreďenú činnosť mestského súdu (body 21 a 22 nálezu) doplnil ústavný súd ochranu aj o finančné zadosťučinenie, limitujúc jeho výšku na 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu; návrhu na priznanie vyššej sumy nevyhoveli výrokom 5 nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia a ktoré si sťažovateľka uplatnila.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby celkovo teda vo výške 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu).

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

30. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu